

Sygn. akt XXIII Ga 153/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący - SSO Andrzej Kubica

Sędziowie: SO Renata Puchalska

SO Bolesław Wadowski (spr.)

Protokolant: Aneta Tchórzewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 maja 2013 r. w Warszawie

sprawy z powództwa Bank (...) S.A. w W.

przeciwko G. B.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego (...) w Warszawie

z dnia 15 listopada 2012 r. sygn. akt VIII GC 1485/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w pkt 1 i 3 i oddala powództwo, a wyrok w pkt 4 uchyla;

II. zasądza od Banku (...) S.A. w W. na rzecz G. B. kwotę 50 zł (pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt XXIII Ga 153/13

UZASADNIENIE

Powód Bank (...) S.A. wniósł o zasądzenie od pozwanej G. B. kwoty 6158,90 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego liczonymi od dnia 07 lipca 2011 r. oraz kosztami procesu.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa i podniosła zarzut przedawnienia roszczenia oparły o art. 731 k.c.

Wyrokiem z dnia 15 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy (...) zasądził od pozwanej G. B. na rzecz powoda Banku (...) S.A. w W. kwotę 6 158,90 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości 4-krotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego liczonymi od kwot: 3 340,08 zł od dnia 07 lipca 2011 r. do dnia zapłaty i 2 818,82 zł od dnia 05 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty (pkt 1), oddalił powództwo w pozostałej części (pkt 2) oraz zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1280,00 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 1200,00 zł tytułem kosztów zastępstwa

procesowego (pkt 3), także (w pkt 4) nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu kwotę 187,00 zł tytułem brakującej części opłaty sądowej jak również oddalił wniosek o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności

(pkt 5).

Powyższe rozstrzygnięcie było wynikiem następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych Sądu Rejonowego:

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwana prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) w W.. W dniu 18 lipca 2001 r. strony zawarły umowę w sprawie kompleksowej obsługi rachunków bankowych w złotych i walutach wymiennych.

W § 2 umowy wskazano, że minimalne kwoty wkładów na rachunkach określając odrębne przepisy banku w sprawie oprocentowania kredytów i środków na rachunkach bankowych.

W § 18 umowy określono, że umowa ta mogła być rozwiązana w wyniku: - miesięcznego wypowiedzenia, przy czym bank mógł wypowiedzieć umowę jedynie z ważnych powodów, a w szczególności: wprowadzenia przez posiadacza rachunku w błąd, uchylenia się od udzielenia bankowi wyjaśnień, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 3, niewywiązywania się ze składanych bankowi zobowiązań, braku przez nieprzerwany okres sześciu miesięcy obrotów na rachunku płatnym na każde żądanie na którym występuje saldo poniżej wymaganego minimum, wygaśnięcia z upływem terminów, na które zostały otwarte rachunki określone w § 1, likwidacji przez posiadacza wszystkich rachunków prowadzonych na jego rzecz w ramach umowy.

Nadto Sąd orzekający ustalił, że następcą prawnym (...) Banku (...) S.A z siedzibą w W. był Bank (...) S.A., którego następcą jest powód. W związku z brakiem spłaty zadłużenia przeterminowanego pismem z dnia 09 listopada 2010 r. powód dokonał wypowiedzenia umowy rachunku bankowego. W dniu 07 lipca 2011 r. powód wystawił wyciąg z ksiąg rachunku banku, w którym zostało stwierdzone, na dzień jego wystawienia figuruje w księgach wymagalne zadłużenie pozwanej z tytułu umowy w sprawie kompleksowej obsługi rachunków bankowych w złotych i w walutach wymiennych, na które się składa kwota 2 400,08 zł jako kapitał, kwota 2 818, 82 zł jako odsetki naliczone od dnia 04 września 2003 r. do 06 lipca 2011 r. oraz kwota 940,00 zł. jako opłaty. Wyciąg został wystawiony i podpisany przez M. Z. działającą na podstawie pełnomocnictwa z dnia 01 września 2009 r. i A. W. działającej na mocy pełnomocnictwa z dnia 1 września 2009 r.

Sąd Rejonowy wskazał, że sporne w niniejszej sprawie był okres obowiązywania tej umowy i związany z tym upływ okresu przedawnienia roszczeń z rachunku bankowego. Powołując się na treść art. 59 ust. 2 ustawy Prawo bankowe oraz zapis § 18 umowy stron Sąd orzekający ocenił, że stosunek zobowiązaniowy mógł zakończyć się jedynie w razie otwarcia rachunków bankowych na czas określony. Podkreślił, że brak też jest jakichkolwiek podstaw dla przyjęcia, aby posiadacz rachunku - pozwana, dokonała likwidacji posiadanych rachunków. Podał, że w sprawie nie przedstawiono też żadnych dowodów świadczących o tym by którakolwiek ze stron - przed oświadczeniem z dnia 09 listopada 2010 r. - skorzystała z przysługującego jej uprawnienia do wypowiedzenia umowy rachunków bankowych. W ocenie Sądu I instancji zapis § 18 ust. 1 pkt d dawał bankowi jedynie uprawnienie do wypowiedzenia umowy w przypadku gdyby przez nieprzerwany okres sześciu miesięcy brak było obrotów na rachunku bankowym. W takiej to sytuacji umowa stron nie wygasła z mocy samego prawa wymagała złożenia drugiej stronie stosownego oświadczenia w tym przedmiocie i to z zachowaniem okresu wypowiedzenia. Podkreślił, że z prawa wypowiedzenia umowy określonego w/w zapisem obie strony niniejszego procesu nie skorzystały.

Zdaniem Sądu Rejonowego dodatkową przesłanką rozwiązania umowy z mocy ustawy jest posiadanie na rachunku przez wskazany okres stanu środków nie przekraczających kwoty minimalnej ustalonej w umowie. W przedstawionej do sprawy przez powoda takie odwołanie do kwoty minimalnej znalazło swój wyraz w § 2. Zatem Sąd orzekający wywiódł, że skoro ewentualne wygaśnięcie umowy ex lege miałoby istotny wpływ na rozpoczęcie biegu terminu przedawnienia to powyższe oznacza, że na pozwanej jako stronie wywodzącej z tego określone skutki prawne spoczywał wykazania tej okoliczności albowiem zarzut przedawnienia jako zarzut perenystoryjny powinien być ze swej

istoty wykazany przez pozwanego (art. 6 k.c, art. 232 k.p.c). Niemniej jednak Sąd Rejonowy ocenił, że pozwana nie przedstawiła żadnych dowodów na okoliczność ewentualnego wcześniejszego rozwiązania umowy, niż dokonanego wypowiedzeniem powoda z dnia 09 listopada 2010 r.

Sąd Rejonowy w uzasadnieniu nadto wskazał, iż w dniu 27 czerwca 2012 r. oddalił zawarty w odpowiedzi na pozew wniosek pozwanej o zobowiązanie powoda do przedstawienia wyciągu z rachunku bankowego i historii rachunku bankowego. Co więcej Sąd orzekający podkreślił, że wykazanie terminu wymagalności roszczenia spoczywało na pozwanej.

W konsekwencji braku dowodów Sąd I instancji ocenił, że rozwiązanie umowy nastąpiło dopiero z chwilą złożenia oświadczenia przez Bank (...) S.A., które zostało doręczone pozwanej w drodze podwójnego awizo. Powyższe zdaniem Sądu oznacza, że materiał dowodowy sprawy dał podstawy do przyjęcia, że umowa stron najwcześniej uległa rozwiązaniu w dniu 31 stycznia 2011 r. Wskazując na powyższe stwierdził, że gdyby od tego też okresu liczyć ewentualny termin przedawnienia, to jako że w myśl art. 731 k.c. roszczenia wynikające ze stosunku rachunku bankowego przedawniają się z upływem lat dwóch, termin ten nie upłynął. Wobec powyższego Sąd Rejonowy również podkreślił, że to na pozwanej spoczywał ciężar wykazania okoliczności, z których wywodziła ona dla siebie skutek prawny w postaci przedawnienia roszczenia

Podał, że art. 95 Prawo bankowe i ocenił, że wyciąg przedstawiony przez powoda należy do dokumentów wskazanych w tym przepisie. Z dokumentu tego wynika, że na dzień 07 lipca 2011 r. figuruje w wymagalne zadłużenie pozwanej z tytułu umowy w sprawie kompleksowej obsługi rachunków bankowych Niniejszy wyciąg zdaniem Sądu Rejonowego w oparciu o definicję legalną dokumentu urzędowego określoną art. 244 k.p.c. stanowi dowód tego co zostało w nim urzędowo poświadczane.

Sąd podał, że rozstrzygnięcie w przedmiocie dowodów zgłoszonych przez pozwaną na rozprawie w dniu 06 listopada 2012 r. wydano w oparciu o normę art. 479 (14) k.p.c.

Natomiast podstawę zasądzenia żądanych odsetek umownych stanowił przepis art. 481 k.c. Sąd Rejonowy ocenił, że wyciąg z ksiąg bankowych absolutnie nie może być utożsamiany z tytułem egzekucyjnym. Wobec tego zdaniem Sądu orzekającego od dochodzonej przez powoda z tytułu odsetek kwoty 2 818,82 zł wykluczone było zasądzenie odsetek za okres przed wytoczeniem o nie powództwa, co skutkowało określeniem przez Sąd daty początkowej naliczania odsetek od tej na dzień 05 sierpnia 2011 r.

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c.

Nadto w ocenie sądu nie zostały spełnione przesłanki określone art. 333 k.p.c. dlatego też Sąd orzekł jak w sentencji

Apelację od powyższego orzeczenia wniosła pozwana. Zaskarżając powyższy wyrok w części to pkt. 1 pkt. 3 pkt. 4 apelujący zarzucił naruszenie:

- art. 120 § 1 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie wskutek wadliwego określenia daty wymagalności roszczenia o odsetki;
- art. 731 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie wskutek nieuwzględnienia upływu dwuletniego terminu przedawnienia w odniesieniu do roszczeń objętych żądaniem,
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów wskutek braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i powzięcia błędnych ustaleń faktycznych, w sytuacji gdy w wyciągu bankowym przedstawionym przez powoda naliczane są odsetki od dnia 04 września 2003 r. co wskazuje na termin wymagalności roszczenia.

Nadto apelująca wniosła o przeprowadzenie dowodów z dokumentów wskazanych w apelacji.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu za obie instancje w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

Uzasadnienie apelacji stanowi rozwinięcie powyższych zarzutów i wniosków.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie strony zawarły umowę w sprawie kompleksowej obsługi rachunków bankowych w złotych i w walutach wymiennych. Zgodnie ze stanowiskiem przyjętym w doktrynie podstawowym elementem umowy rachunku bankowego jest zobowiązanie banku do przechowywania środków pieniężnych posiadacza rachunku, a jeżeli umowa tak stanowi, także przeprowadzanie na jego zlecenie rozliczeń pieniężnych. Zatem minimalna treść umowy obejmuje zobowiązanie do przechowywania środków pieniężnych, natomiast maksymalna przeprowadzanie rozliczeń pieniężnych. Umowa rachunku bankowego może być zawarta na czas oznaczony lub nieoznaczony. Słusznie Sąd Rejonowy uznał, iż w niniejszej sprawie umowa została zawarta na czas nieoznaczony. Zawierając umowę na czas nieoznaczony strony mogą uzależnić rozwiązanie tej umowy przez wypowiedzenie od zaistnienia pewnych okoliczności faktycznych. Z postanowienia § 18 ust. 1 pkt d umowy wynika, iż w przedmiotowej sprawie bank był uprawniony do rozwiązania umowy w sytuacji braku obrotów na rachunku nieprzerwanie przez okres 6 miesięcy. Skorzystanie przez bank z tego uprawnienia uzależnione było również od istnienia na rachunku salda poniżej minimum. Oczywistym jest, iż rozwiązanie umowy przez wypowiedzenie wymagało podjęcia przez bank czynności prawnej zawierającej jednostronne oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy. Oczywistym jest również, iż to postanowienie nie zobowiązywało banku do rozwiązania umowy. Jednak oceniając okoliczności faktyczne sprawy, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż nie wypowiedzenie umowy było działaniem nakierowanym na niepotrzebne narażenie pozwanej na koszty i obciążenie jej nimi. Podkreślenia wymaga, iż bank przez okres ok. 8 lat prowadził rachunek bankowy pozwanej, na którym nie były dokonywane żadne operacje finansowe, pobierając za prowadzenie tego rachunku opłatę. Na rachunku pozwana nie przechowywała żadnych środków finansowych, nie dokonywała również za jego pośrednictwem żadnych płatności. Powód podnosi, iż § 18 ust. 1 pkt d umowy nie mógł znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie bowiem saldo na rachunku przekraczało kwotę minimalną zatem nie został spełniony drugi warunek wypowiedzenia umowy. Wskazać jednak należy, iż w żaden sposób nie wykazał jaką wartość miała kwota minimalna, która uzasadniała prowadzenie rachunku pomimo braku jakiegokolwiek obrotu. Nie przedstawił na tą okoliczność żadnego dowodu. Ponadto podkreślenia wymaga, iż po ok. 8 latach prowadzenia rachunku bankowego, bank rozwiązał umowę za wypowiedzeniem, chociaż okoliczności faktyczne sprawy nie zmieniły się. To wskazuje na niekonsekwencję w działaniu i w twierdzeniach banku, bowiem w 2003 r. saldo na rachunku było w takiej samej wysokości jak po ośmiu latach jego prowadzenia nie mogło ulec zmianie gdyż pozwana nie korzystała z rachunku bankowego. Zatem skoro saldo na rachunku przekraczało kwotę minimalną w 2003 r., przekraczało również tą kwotę po ok. 8 latach jego prowadzenia, a mimo to bank wypowiedział umowę.

Ponadto w ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie istniały również przesłanki do rozwiązania umowy rachunku bankowego z mocy prawa. Zgodnie bowiem z treścią art. 60 Prawa bankowego w sytuacji braku odmiennych ustaleń w umowie rachunku bankowego, ulega ona rozwiązaniu, gdy w ciągu dwóch lat nie dokonano na rachunku żadnych obrotów, poza dopisywaniem odsetek, a stan środków pieniężnych na tym rachunku nie przekracza kwoty minimalnej określonej w tej umowie. W ocenie Sądu Okręgowego obie przesłanki z tego przepisu prawnego zostały spełnione, ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego m.in. zaświadczenia wydanego przez bank (k. 115) wynika, iż w okresie od końca sierpnia 2003 r. do końca stycznia 2008 r. na rachunku nie było żadnych obrotów. Powyżej już wskazywano, iż bank powoływał się na okoliczność, iż saldo na rachunku przekraczało kwotę minimalną zatem nie mogło dojść do rozwiązania umowy. Nie przedstawił jednak żadnych dowodów na to jaka była kwota minimalna obowiązująca strony w niniejszej sprawie, jego stanowisko sprowadzało się tylko do twierdzeń, iż na rachunku pozwanej przechowywana była kwota przekraczająca saldo minimalne. Twierdzenia strony nie poparte dowodami nie mogą stanowić podstawy do udowodnienia, iż kwota minimalna została przekroczona. Samo

twierdzenie nie jest bowiem dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (tak SN w wyroku z dnia 22.11.2001 r., I PKN 660/00, „Wokanda” 2002, Nr 7-8, s. 44). Wobec powyższego Sąd Okręgowy uznał, iż istniały również okoliczności uzasadniające rozwiązanie umowy z mocy prawa.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o art. 98 k.p.c. statuujący zasadę odpowiedzialności za wynik sporu.